

PREDMET: HRVATSKI JEZIK
NASTAVNA JEDINICA: REALIZAM
U HRVATSKOJ KNJIŽEVNOSTI
RAZRED: 3. RAZRED GIMNAZIJE

IZRADILA: JASMINKA PETRIC, PROF.

GIMNAZIJA FRA GRGE MARTIĆA POSUŠJE

TRAJANJE

- početak: 1880. – pojava novog naraštaja pisaca
1881. – godina smrti A. Šenoe
- završetak: 1891. – Janko Leskovar objavljuje novelu Misao na vječnost
1892. – A. G. Matoš objavljuje pripovijetku Moć savjesti
1895. – studenti spaljuju mađarsku zastavu na Jelačićevu trgu

DRUŠTVENO-POLITIČKE PRILIKE

- vladavina Khuena Héderváryja (mađarizacija)
- ukidanje kmetstva – posljedično: propast plemstva, propadanje zadruga, iseljavanje u prekomorske zemlje, migracija selo-grad (nove književne teme)
- pisci se opredjeljuju za dvije političke opcije:
 - # starčevićanci (Stranka prava) – snažno političko djelovanje
 - # narodnjaci (Narodna stranka) – umjerena opcija

ZNAČAJKE HRVATSKOG REALIZMA

REGIONALIZAM

- ✓ Hrvatsko zagorje: Ante Kovačić i Ksaver Šandor Gjalski
- ✓ Slavonija: Josip Kozarac
- ✓ Istra i Hrvatsko primorje: Eugen Kumičić i Vjenceslav Novak

TEME

- ✓ odnos selo-grad
- ✓ raslojavanje sela
- ✓ odnos tuđinaca prema Hrvatima
- ✓ propadanje plemstva
- ✓ odnosi među strankama
- ✓ socijalna problematika

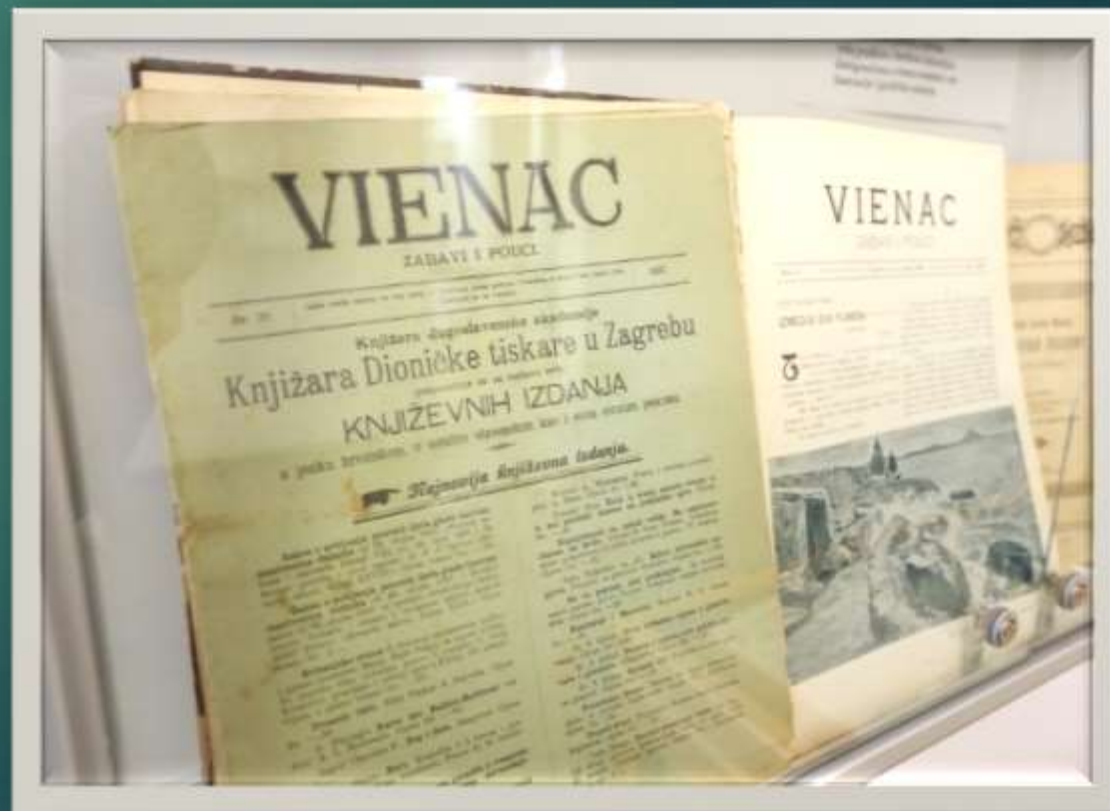
OBLICI

- ✓ kritički realizam – obračunavanje s plemstvom (V. Novak, K. Š. Gjalski) i kritika cijelog društva (K. Š. Gjalski, A. Kovačić, S. S. Kranjčević, E. Kumičić)
- ✓ psihološki realizam – poniranje u psihu introvertiranog pojedinca (K. Š. Gjalski, J. Kozarac)

ZNAČAJKE HRVATSKOG REALIZMA

- ▶ KNJIŽEVNA KRITIKA – u potpunosti se profesionalizira.
- ▶ Janko Ibler – zagovara načelo umjetničke slobode
- ▶ Milivoj Šrepel – zagovara tzv. zdravi realizam (prosvjetno-odgojna uloga književnosti)
- ▶ Josip Pasarić – zagovara izvornu, a ne epigonsku književnost
- ▶ NAJVAŽNIJI KNJIŽEVNI ČASOPISI
 - ▶ Vienac
 - ▶ Hrvatska vila
 - ▶ Balkan

ZADATAK ZA TEBE

ISTRAŽI...

- ▶ Po čemu se razlikuju narodnjačka i pravaška koncepcija uloge književnosti?
- ▶ Prouči značajke društveno-političkih prilika.

KORISNE POVEZNICE

- ▶ https://hr.wikipedia.org/wiki/Realizam_u_hrvatskoj_knji%C5%BEevnosti_i_umjetnosti
- ▶ https://hr.wikipedia.org/wiki/Spaljivanje_ma%C4%91arske_zastave_u_Zagrebu_16._listopada_1895.
- ▶ <https://www.azoo.hr/manjine/05.html>